

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

Concio Tertia. Textus: Cecidit sors supra Matthiam. Thema: Statui suo
competenter vivens, salvabitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

IN FESTO S. MATTHIÆ
APOSTOLI.

CONCIO TERTIA.

Cecidit fors super Matthiam. Act. 1. cap.

Textus.

In omni statu homo salvari potest, modo
statui, forti, conditioni, vocationi suæ
competenter vivat, exinde dependet om-
nis, tam temporalis, quam æterna felici-
tatis. *Thema.*

Sanctus Evangelista Matthæus cap. 17. narrat, Christum *Exordium.*
Dominum nostrum, in montem Thabor, ad transfigu-
rationem & clarificationem suam, assumpisse Petrum,
Jacobum, Joannem, Moysen, & Eliam. Per hanc trans-
figurationem, prægustum æternæ felicitatis & salutis
denotari, nemo dubitat. Ad hanc, cur quæso Petrum, Jacobum,
Joannem, Moysen, & Eliam assumpsit? Motivum edocet Ludol-
phus Carthusianus inquit, per hos viros, ad intuendam Chri-
sti clarificationem, intelligi omnem in mundo excogitabilem sta-
tum, sortem, ac conditionem; nempe per Petrum & Jacobum,
Statum Ecclesiasticum & Sacerdotalem: per Joannem, statum vir-
ginitatis: per Eliam, statum claustralem, monasticum, & eremi-
ticum: per Moysen, statum matrimonii. Assumpsit ergo Christus
Dominus, ad transfigurationem suam, & claritatem cœlestem
intuendam, prægustum æternæ salutis fruendum, zelosissimos Ec-
clesiasticos, Episcopos, & Præpositos, Petrum & Jacobum: inte-
gerri-

A a 3

gerri-

gerrimam virginem Joannem : religiosissimum monachum & mitam, Eliam : curis matrimonii, & negotiis sæculi implicatum virum sæcularem Moysen : ostendens, in omni statu, ad mortificationis beatificæ, æternæ salutis, hominem pervenire posse scribente S. Chrystomo hom. 4. in Isaiam : *Volo igitur declinare vobis, quod neque nuptia, neque pueri, neque negotiatio, neque vitæ, neque inopia, neque aliud quidquam, à regno cælorum pediant.* Si ergo omni statui, forti, ac conditioni favet Deus, & conditione suâ dignatur; hinc quisque suâ forte, statu, & conditione contentus vivat. Hortatur nos Sacra Scriptura : *Unusquisque proprium donum habet à Deo, alius sic, alius verò sic; unusque verò, sicut eum vocavit Deus, ita ambulet, & in eâ vocatione vocatus, in eâ permaneat.* S. Paulus 1. ad Corinth. cap. 7. iterùm : *Unusquisque in vocatione, in quâ vocatus est, in eâ permaneat, & sorte suâ contentus vivat.* 2. ad Corinth. cap. 7. Rom. cap. 12. inquit : *Non plus sapere, quàm oportet sapere, sapere ad sobrietatem, & sicut unicuique Deus divisit secundum mensuram fidei.* Lucas in Actorum cap. 10. scribit : *In vobis comperi, quia non est personarum acceptor Deus, sed in omni qui timet eum, & operatur justitiam, acceptus est ei.* Unde primum est Danielis cap. 10. *sta in gradu tuo, &* Eccles. cap. 3. *net: Altiora te, ne quaesieris.* Audiamus Patres : *In quo vocatus opere, firma anchoras, & funes.* Ephrem Syrus in 1. Epist. Pauli ad Corinth. *Maximè adnitendum est, ut unusquisque officia suam Oleaster. in cap. 22. Deuteron. Certum est, ex rectâ electionis vocationisque suæ impletionem, magnâ ex parte dependere, & conscientiam pacem, profectum in spiritu, & ipsam vitam nostram directionem, in virtute perseverantiam, & ipsam salutem.* perorat Anonymus : *Solitarii & Urbanitatis, & mercenarii, in singulis fieri potest, ut Deo placeamus, & ipsam salutem, congruentes illi vitam, quam unusquisque eligit.* Theodoretus, citatus à Glossâ : *Sicut scala, per quam ascenditur in cælestem, ex variis composita, & constructa est gradibus, ita fideles, re-*

Textus S.
Scriptura.

Patres:
S. Ephrem,

ptionis & meritorum Christi participes, per varios gradus vocatio-
num, professionum, & statuum, ascendunt in cælum. Apud
Lohnerum. Verbo Vocatio. Similitudine I. divino Dei auxilio, de-
super Conceptus deducam.

CONCEPTUS I.

De Salvatore nostro Jesu Christo, inquit Isaias cap.7. *Vocabitur* Confirmatio
seu
Deductio.
nomen ejus Emmanuel, butyrum & mel comedet, ut sciat reprobare
malum, & eligere bonum. Lucas etiam cap.2. memorat, duodennem
puerum Jesum, charissimos parentes invenisse, in medio Doctorum,
audientes & interrogantes eos. Doctissimus Nyssenus notat parti-
culam *ut* non denotare tempus futurum, quasi primùm sciat, discat,
sed verba tempus præsens indicant, jam scit, jam plenè instructus
est, reprobare malum, & eligere bonum: Si scit, cur ergo ut puer
parvulus, butyro enutrir, cur ut tyro & discipulus instrui, & do-
ceri voluit? ad primum membrum respondet Ramirez de Prado:
Puer hic, quia nasciturus est, Deus est, quamvis ipse sit perfectus, nec in
sapientia possit crescere, more puerorum educabitur, butyro scilicet
& melle, ut parvuli infantuli solent educari; Ut doceat, statui, con-
ditioni se quivis accommodet, & secundum statum suum se gerat:
Puer natus, licet Deus fuerit perfectissimus, ut puer, ut parvulus
tractari voluit. Pari formâ respondet, ad secundum membrum, ve-
nerabilis Beda in Cat. D. Tho. fol. 162. & S. Bonaventura, apud Jo-
annem Sylveiram. Tom. I. Lib. 2. Cap. 10. Quæst. 16. Num. 51. fol.
348. *Ad ostendendum, quòd homo erat, homines magistros humiliter*
audiebat; Sunt verba Bedæ. In hoc spiritualiter est intelligendū, quòd
Christus docet nos, quòd anteà debeamus discere, quàm docere. Sic Bo-
naventura: *Ita ergo in gradu tuo, unusquisque in vocatione, in quâ*
vocatus est, in eâ permaneat, & sorte suâ contentus vivat. Sorte
nimirum, quæ super quemque cecidit.

CONCEPTUS II.

Narrat S. Evangelista Lucas cap. 22. Christum in ultimâ cenâ,
sermonem ad discipulos habuisse: *Qui non habet, vendat tunicam,*
&

& emat gladium. Tunc extemplo discipuli: *Ecce duo gladii huius.* Dominus respondet. *Satis est.* Gladium ergo assumit Petrus, eos defendit in horto charum Magistrum suum. *Simon ergo habet gladium, eduxit eum, & percussit Pontificis servum, & abscidit nauculam ejus dexteram.* Joann. 18. cap. Putabitis, Petrum actum a nerofum, Deo placitum exercuisse, minimè: ut facinus deflatur Christus reprehendit. *Mitte gladium tuum in vaginam.* Quid hoc? An non gladium Christus comparare iussit? Nunquid, cum discipulos gladios presentant, eos approbat. *Satis est.* Cur ergo non Petro indignatur, Petrum reprehendit, cum gladio, è sincera intentione contra Christi inimicos utitur? Quid iudicatis, per duos gladios, quos Christus approbat, intelligi intelliguntur duæ potestates: prima sacerdotum, & spiritualis, altera regum, & illa sæcularis, ac reſtris: Reges ferro materiali dimicent, reos plectant, hostes pugnent. Sacerdotes gladio spirituali verbi Dei, peccatores cogitent, sceleratos verbo Dei coërceant, ad meliorem frugem decant. Sic asserente S. Anselmo ex Comment. in Matth. cap. 26. *De ergo materialis gladius carnalibus, spiritualis autem, ministris spiritualibus.* Petrus nunc à Christo sacerdos creatus, gladium quisivit, sed spirituale, verbi Dei, & non materiale, iræ, violentiæ sanguinis: reprehenditur ergo Petrus à Christo, materiale gladium assumens, per quæ hoc instruitur, gradum, sortem, conditionem, vocationem observandam esse, sacerdotem placere Deo cionantem, displicere digladiantem; standum ergo cuique in proprio suo, in vocatione, quæ vocatus est, permanendum esse. Sic cludit Conceptum Anselmus: *Sicut non convenit regibus, quæ stolam pertinet, sic nec Episcopus, quæ regis sunt, exercere debet, quia Petrus quodammodo exercuit, à Domino increpari meruit.*

CONCEPTUS III.

Jacobus ex Mesopotamiâ redux, dum in Bethel venisset, obli-
ribus, liberis, ac re domesticâ se absentans, totâ nocte cum Angelis
luctatur, aurorâ illucescente Angelus Jacob hortatur. *Dimittes
jam enim ascendit aurora.* Genes. 32. cap. S. Thomas Aquinas ex-
cat, quæ fuerit hæc lucta, & quis luctans fuerit Angelus: Lucta
dicit fuisse ferventes preces, & Orationem, cui totâ nocte Jacobus
stetit.

stabat : Angelum luctantem, glossa dicit, fuisse Christum, verbum incarnatum. Si lucta Jacob, fervens oratio ad Deum fuit, Christus verò, verbum incarnatum, preces, orationes continuare præcipiat: *Petite, & accipietis: pulsate, & aperietur vobis.* Lucae 2. cap. hinc valdè mirandum est, quòd orationem & preces, Jacobum abrumperè, cessare, & finire hortetur. Quid causæ subest, quòd preces, & orationem Jacob cessare velit? Glossa interlinearis causam advertit: Jacob sæcularis, maritatus erat, uxores, liberos, copiosam familiam, turmas gregum numerabat: talem cessare, & finem imponere precibus jubet, & ad domesticas curas, labores, onera, sollicitudines reverti imperat; status, professio, fors, conditio, non erat monachus, quorum status exigit, noctibus psallendo, orando, meditando consumere, Jacob œconomus, Paterfamilias erat, quibus incumbit, consolari uxores, liberis, & famulatui, ac rebus domesticis prospicere, mensæ necessaria providere, labores quotidianos exercendos imperare, an hi ritè peracti sint, inspicere: jubendo, ut cesset Jacobus ab oratione, jubet stare in gradu suo, vocationi, quâ vocatus erat, convenienter vivere, œconomum, Patremfamilias, non magis chorum, quàm agrum excolere debere, quisque in vocatione suâ, quâ vocatus est, permaneat, vult Deus, exigit Deus, placet Deo. Videamus hoc ulterius.

CONCEPTUS IV.

Christo Salvatore nostro sepulto, summo mane, adhuc in tenebris, excurrunt mulieres ad sepulchrum, videre defunctum corpus Jesu. *Cùm transisset Sabbathum, Maria Magdalena, & Maria Jacobi, & Salome emerunt aromata, ut venientes ungerent Jesum, & valdè mane, unâ Sabbathorum, veniunt ad monumentum.* Marci 16. cap. S. Paulus præscribit mulieribus, *domus, & domesticorum curam habeant*: in plateis & foro discurrere, minimè approbat; hæ mulieres, domo se absentant, extra procurrunt, Dominus Jesus tamen eas non increpat, minimè exprobat, imò approbat actum harum mulierum, sibi gratum, acceptum demonstrat. Quâ de causâ? Causa patet, ex citato cap. 16. Marci. *Cùm transisset, &c.* Note: *Ut venientes ungerent Jesum.* Lavare, mundare, ungere, & inungere,

B b

gere,

gere, officium, munus, est statûs, & sortis fæminæ; non ergo im-
pat pias fæminas Christus, licet excurrentes, quia statûs, & fa-
sux munus egerunt: adeo placet Deo, statui suo vivere compe-
ter, convenienter. Bellè describit Conceptum istum S. Petrus Chry-
sologus serm. 82. *Fæmina Christi obsequium suscipiunt, Apostoli pa-
nes: illa portant aromata, isti flagella, illa ad obsequium festinant,
isti ad carceres properant.* Hinc capio illam Christi parabolam
Matth. cap. 13.

CONCEPTUS V.

*Simile est regnum cælorum, quod acceptum homo, misit in her-
suum.* Et iterum: *Simile est regnum cælorum fermento, quod
ptum, mulier abscondit in farina sat a tria.* Lucæ 15. cap. 13.
Christus narrat parabolam, nempe: Quæ foris sunt oves, curam
quærere virum, ac Patrem familias. Mulierem & matrem fami-
quæ domi sunt, curare, & drachmam deperditam quærere. Re-
doctrinæ per has parabolæ Christus nobis præbere voluit? Re-
det S. Petrus Chrysologus serm. 99. *Res de usu geritur, vir na-
granum sinapis ferit, domi mulier fermentum procurat, & p-
preparat alimonia, quia virum foris expectat labor, intus
rem domestica cura constringit.* Docet ergo Christus, quam
sibi placeat statûs, sortis, conditionis observantia: ubi, ubi,
officium, in quod Deus hominem posuit, accuratè observare
si vir agrum colat, mulier domestica negotia peragat, ibi cœli-
litudinem aliquam esse, tales statûs sui observantes, jam cœ-
nedictionibus, in terris perfrui: nihil perdere, sed Dei adiutorio
ra indies invenire, & lucrari. Exemplar sit Domus Abrahamæ, &
Noë.

CONCEPTUS VI.

Genesis 18. cap. legitur, majestatem divinam dignatam fuisse
Abrahamum invisere, & apud eum divertere: O felix & bene-
domus, in quâ Deus divertit! quid movit Altissimum, apud Ab-
rahamum divertere? & suâ clementissimâ præsentia domum Ab-
rahamæ?

beare, & benedicere? non fallar, si dixerò, ad tantas gratias, & favores Deum commotum esse, propter optimam domus ordinationem, & ordinatissimam rei domesticæ, statûs, ac fortis administrationem; Abraham providus Paterfamilias, & œconomus, foris ad armenta, ad greges, ad agros, ad campos agebat: Sara diligentissima œconoma, & materfamilias domi degebat, ac domus negotia tractabat, Audiamus Scripturam: *Ipse verò ad armentum cucurrit, & tulit vitulum tenerimum & optimum.* Sara, ut imperatum est: *Accelera, tria sat a simile commisce, & fac subcineritios panes.* Panes pinsit, & coxit. Statûs, fortis, & conditionis cujusvis accurata observatio, summè, placet Deo, facit Deum divertere suis gratiis & benedictionibus.

CONCEPTUS VII.

Quis non miretur, quòd Arca Noë, in tantis tempestatibus à naufragio præservata sit? omnis generis animalia, congregata in arcâ erant, ingens pondus, & moles; spumantes fluctus, nisu inde in arcam impegerunt, arca tamen suavissimè & securissimè deducebatur. Quis causalem dicet, arcam in tantis procellis illæsam conservatam esse? S. Gregorius Hom. 28. in Evangelia asserit, rectam & convenientem statûs observationem, arcam conservâsse: Verba Gregorii sic sonant. *Illam arcam, inferius bestias, superius verò aves, & homines habuisse.* Bestiæ, ut mole corporis graves, inferius in centro, quæ fors & status, omne grave concernit, habitabant: homines gubernatores arcæ, mediam contignationem, ut tam illa, quæ infimâ, quàm supremâ contignatione fiunt, ordinatè inspiciant, habitabant: in tertiâ, supremâ, & altissimâ contignatione, aves, à naturâ & conditione, alta appetentes morabantur. Pulcherrima statûs, fortis, & speciei cujusque observatio: & mediâ hâc elegante, statûs, fortis observatione, arca sine periculosâ concussione, quietè ac suaviter super undas, Deo rectore, Deo duce deferebatur. Sic, ubi in domo aliquâ, ac familiâ, est ordinata statûs observatio, quivis sorte suâ, munere suo, conditione, in quâ eum Deus posuit, contentus ac pacatus vivit, talis domus, familia feliciter conservatur, securè ad portum felicitatis deducitur.

Ergo quivis suâ sorte contentus sit, & felix erit, ac beatus.

Epilogus.

Bb 2

MAR-